

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megnevezéseket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Madarak és fák hónapja.

A föld tengelyének görbülése ismét belevágott a szép május fordulatába: ifju költészet és báj varázsa ül ki a természet vonásain. A föltámadás örök igazsága diadalmaskodott a halálon, hiába károgták az elkésett varjak a természet gyermekeinek fülébe: kár, kár! ezentul mindig a dermesztő halál hideg szele fog uralkodni: télbe, halálba merül minden!

De csak egy párszor kell a tavaszi napnak szétküldenie aranyos sugárkévéit, csak egypárszor oszoljanak szét és millió finom aranytűvé bomolva nehányszor szurkálják meg az alvó rügyeket, máris mozgás, bontakozás támad erdőn, mezőn, hegyen, völgyön.

A duzzadó rügyek megtelnek csepességgel, a melynek naptűzében érett kenetes olaja előhoz ezerféle színt és pompát az ámuló világnak.

„Bizony mondok, hogy Salamon minden bölcsességében nem volt úgy öltözködve, mint egy ezek közül!”

Mennyi báj, mennyi költészet egy gyümölcsfán, a mely menyasszonyi szűzies pompában áll ezer virágba borítva, várva azt a pillanatot, a mikor ő is a

továbbteremtés osztályrészesé lesz a földön.

Távol van tőle minden gúnny, minden kétértelmű nevetés, minden sikamlós beszéd, a melylyel az ember szokta beszennyezni a teremtés forrásait, mert a természet hű és igaz: mindig szent csöndességben hirdeti a beléje fektetett tervet és gondolatot.

Az erdő minden fája lassanként nászruhába öltözködik s versenyre kél vele a mezők és rétek ezernyi füvecskéje, a mely ma van, holnap már a kasza pengése mellett hullatja porba virágos fejét.

De azért egyik sem töprenkedik, egyik sem búvik a yafurt filozófiai rendszerek kuczkoiba, hogy kivonja magát rendeltetésének kötelességei alól, hanem a maga rövid életén virít.

Virágzásával eleget tett az örök rendnek és ezt pontosan betölti, annál pontosabban: minél rövidebb az élete.

Nem kételkedik, hogy érdemes volt-e élni és milyen sorsa lesz azután? Rábizsa magát arra a bölcsességre, a melynek eszméje és terve őt a földi világ forgatagába sodorta. Tudia azt is, hogy a legjobban fog innen kibontakozni és élete nem volt hiábavaló, mert örömet

végéig érdeklődött minden szép és nemes dolog iránt, kivált az őstörténelem és a természet ismerete volt az ő két legkedvesebb eleme.

Terray István Losonczon született, atyja Károly, volt rimaszombati, majd losonci tanár. Ifjúkorában a rimamurányi társulathoz került. Érettségi vizsgája után mint komoly, kiválóan megbízható fiatal embert a Fáy Gusztáv ajánlatára teljes megnyugvással bízták meg a pénztárnoki teendők vitelével s három évtizednél hosszabb időn át becsülettel felelt meg a hozzá fűzött várakozásoknak és puritán jellemébe vetett bizalomnak. Előbb Nádason, illetve Ózdon, majd Likéren működött, mint pénztáros. Innen 10 évvel ezelőtt nyugalomba lépve, Rimaszombatban telepedett meg s a fűrge kis öreget mindenki ismerte. Szívesen szóba állott és eltréfált az emberekkel. De lekötni nem szerette magát sehova sem; még Fábry János elhunytával a neki nagyon kedves megyei muzeum gondozását sem fogadta el, bár annak érdekében sokat fáradozott és áldozott, ott helyezte el értékes régiséggyűjteményét is.

Szívesen részt vett az ifjuzági kirándulásokban a rimaszombati főgimnáziummal együtt és fűrgen járt a hegyek ormain. Ezért ismerték és szerették mind a kedves Pista bácsit, a ki sokszor viselte a Maecenás szerepét; általában pedig ezer koronás alapítványt adott a kirándulások czéljaira.

Minden jóért, szépért, nemesért öregkorában

árasztott a világba és dicsőítésére volt tervezője örök értelmének.

Megmozdul a „ver sacrum”: a szent tavasz minden göröngyön, minden rög alatt és mindenünnen dusan hajtó, buja, illatos élet támad.

De ez a bujaság nem a bűnnek szenvedő pusztítása, hanem csak az életnek egészséges, dus kiáradása, a mely a rügyben, bimbóban virágfejlődésben, szirmok bontakozásában kulminál.

Nincs itt egy mákszemnyi rossz gondolat vagy bűnös indulat sem, azt csak a természettől elrugaszkodott, elfajult ember viszi bele a természetbe.

Ezernyi ezer, milliónyi apró virág színpompája és illata öröme hangolja az apró állatvilágot is, különösen azt, a mely a levegőben szárnyalva, legszabadabb csapongással keresheti föl az erdőt, mezőt.

Méhek és színes pillangók tarka raja lepi el a virágokat és szorgalmas munka kezdődik hajnaltól késő estig, a mely igazi példája a kötelességek pontos teljesítésének egészen az öntudatlan önteláldozásig.

A virító fák közül ezerféle hangon szólnak az örvendező szárnyasok: „csűz-csűz!” „fity-fity!” „cser-cser!” „fiú-fiú!” s a zöld rónákról ráduplez a „pitypatatty”;

is gyermekileg lelkesülő szívét bánat felhőjébe vonta első nejeinek halála, pár év múlva azonban újra föltalálta a családi boldogságot második nejevel: Vékey Jolánnal.

Ettől fogva gyakran végzett nagyobb utakat felesége társaságában, de nem hanyagolta el a kisebb gömöri túrokat sem; különösen a Szi-nyecz hegyet szerette, a hová akárhányszor télen is felkapaszkodott, néha egymagában is.

Mindig tett-vett valami hasznos, tudományos dolgot, sohasem töltötte tétlenül életét. Most egy ismeretlen virággal, majd egy kevésbé ismert lepkefajjal jött elő és nem nyugodott, míg valakitől meg nem tudta, mi az? És gyűjteményébe illesztette, ha ritkább faj volt. Máskor meg egy két urnát vagy kőbaltát, bronzleletet hozott elő Gömör, Nógrád vagy Borsodmegye valamelyik részéből s ha valahol jártunk-keltünk, mindig kérdezősködött az ócskaságok után s ha ilyenről hallott, fölkereste azt a helyet.

Eleteleme volt a tudás, de ez nem tette őt soha rideggé, hanem tudási szenvedélye mellett igazi jó szívvel, jó kedvvel, valóságos gyermekes örömmel el tudott tréfálni. Vallásos lelkülete az igaz emberszeretet és munka utjára terelte őt s azon foglalkozott fűrgen, fáradság nélkül.

A múlt év őszén mégis betegen tért haza Abbáziából. Az élet főárasztó ere: a gyomor kezdte felmondani a szolgálatot. A télen már alig lehetett őt kinn látni. Mikor a tavasszal a

TÁRCZA.

TERRAY ISTVÁN.

(1847—1912.)

A múlt hét elején mint a fekete holló szál-longott a hiób-hir szájról-szájra: haldoklik a Pista bácsi!

Mert az volt ő, így ismerte őt az egész fiatalabb nemzedék, a mely a tudományos kutatások iránt érdeklődött.

Ő volt az a kedves jó Pista bácsi, a ki talán soha életében senkit meg nem bántott, a ki a tudomány szeretetét komoly köntöse alatt valóságos gyermeki jó szívet viselt öregkorában is. Ő volt az, a ki velünk együtt futkosott a pillangók után a derűs napfényben, a ki egy-egy virágért megmászta a hegyek ormaít és akkor látszott a legboldogabbnak, ha egy-egy bronzkori bögre, karperecz, vagy pláne kőkori régiség jutott a keze alá. Ezért igazán nem kimélte a fáradságot és az áldozatot.

Hány törekvő fiatal embert vezetett és lelkesített a tudomány szeretetére ő, a ki pedig egész hivatalos életét a számadások között töltötte, mint a rimamurány-salgótarjáni társulat főpénztárosa.

A számok, a guruló pénzüsszegek nem tették őt rideg és egyoldalú emberré, mert élete

majd a kertek bokrai közt fuvolahangok szólalnak meg a reggel harmatában és el nem hallgatnak az este csendjében sem: boldogságról dalol a fészke mellett párját vidító kis madár.

A csalogányok, huros rigók és ezernyi más madár változatos éneke egészen a légtérbe emelkedő pacsirtáig betölti az illattól áradó tavaszi tájat és a szent tavasz duzzadozó rügyei és bimbói annál szebben bontakoznak, minél szebb nótákat tanult már a madársereg.

„Szent varázslat, mikor a természet ébred!”

Mindenünnen árad a megújuló élet friss üde teljessége.

A földi életnek ezt a legszebb, legkedvesebb és talán legtanulságosabb részét megmutatni, megmagyarázni az embercsemetéknek igen hasznos és életet gyönyörködtető feladat.

Angliában már régen divatba hozták a „madarak és fák napját”, nálunk is évekkel ezelőtt átültette ezt a dicséretes szokást Apponyi Albert gróf, akkori kultuszminiszter.

Alig lehet a földön szebbet elképzelni, mint a május hónapban fakadó, bimbózó növényzetet és az annak keretében röpködő, csicseregő, zengedező madársereget.

Az emberi művészet valóságos durva férczelés ahhoz a legapróbb részletekig finom kivitelű szövéshez, festéshez és idomításához mérve, a mi az élő természet növény- és állatvilágán látható.

A legutolsó fűszál több művészetet mutat az ő szerkezetében, mint a legtekélyesebb emberi készítmény. Hát még mit szóljunk a fák ágain ragyogó virágfátyolhoz és a mezők-rétek utánozhatatlan stílusú virágszőnyegeihez?

Mindez a közte nyüzsgő, mozgó, röpködő tarka állatvilággal együtt tavasszal legszebb, mert rajta van a fakadó rügyek hamva és kenetes illata; rajta van a téli halálalomból újraébredt, föltámadt természetnek gloriolával környezett diadalujjongása.

Itt az élet, a megújult élet! Óh milyen szép itt minden a szerkezeti kivi-

szép napfény kicsalta őt a szabadba, nagyon gyöngének, vérszegénynek látszott; de azt hittem, hogy Pista bácsi fiatalos életereje diadal-maskodik most is a kóron.

Sajnos, nem úgy történt. Május 7-én reggel csendesen kimúlt felesége és fia karjai között.

A Szinyecz meg a Fabova tetején most is nyílnak hegyi virágok, de ő nem megy azokat fölkeresni többé; a réteken most is szállanak pillangók, de ő nem fogja el többé; a nógrádi, borsodi, abauji források mellett kutatnak őselembertelepek után, de az ő kezéből kihullott az ásó és csákány. Ő eltávozott oda, a hol az ember megérti minden dolognak célját és összefüggését; lehet, hogy csak egy lépésnyire lakik tőlünk, mégis a mi lábainknak végtelen távolságra. Nincs is onnan visszatérés!

A kedves Pista bácsi képét őrizze a szelid emlékezet! — hz —

A háztartási tanfolyam vizsgálója.

Május 8-án ünnepies betejezést nyert Rimaszombatban a háztartási tanfolyam, a melynek vizsgáján a polgári leányiskola helyiségében szépszámu intelligens közönség vett részt.

Dél előtt 10 órára gyülekeztek a vendégek, mikor pedig megérkezett Fekete Pál kurinci földműves iskolai igazgató, mint a miniszter kiküldöttje és Pogány István kir. tanfelügyelő s akkor megkezdődött a vizsgálat.

teltől, színtől, hangtól, ragyogástól egészen a beléje öntött és rajta eláradó eszméig!

Igen az eszme!

Ez az, a mit sürgessünk, kutassunk az anyagban! Ez az, a mi tavasszal leginkább előmlik rajta napsugárban, illatárban!

Emeljétek ki az ifju nemzedéket az anyagiság rögei és rongyai közül, hogy legalább fiatalon ne csüggesse lomhán rögre a fejét, hanem legyen benne olyan valami, a miért tudja, hogy érdemes élni, táradni, áldozni, kötelességet teljesíteni!

Nem tudok szomorubb valamit elképzelni, mint a szárnyaszegett, röghöz tapadt fiatalságot, a mely eszmék, remények nélkül tompa kábultságban tölti koravén életét.

Vezessétek ki őket a fakadó természet virágszőnyegéhez, mutassátok meg neki a bimbóktól pompázó fákat, hallgassa a kedves madárdalt és méhezümmögést! Ezek szelidségre, munkás hajlamra nevelik a lelkét s a szent tavasz éltető illatos párájában, ózondus levegőjében nem támadnak lelkében olyan gondolatok, mint a városi lebuajok borgőzös, pipafüstös odúiban, a hol a természetet lábbaltaposó ember talál ki raffinált élvezeteket egészsége, kedélye és munkakedve elpusztítására.

De nemcsak a városi gyermeknek hasznos ilyenkor a szép májusi életet a természetben magyarázni, hanem jó az olyannak is, a ki ott többször megfordul.

Iszonyuan el van terjedve nálunk a fák pusztítása. Egy-egy köztérre ötször-hatszor is kell ültetni, míg megmarad, mert az ember gyerekkorától fapusztító, kitérdeli a esemetéket.

Tanítsátok őket kiméltre a szép fák iránt, a melyek lombjaikkal árnyas enyhülést, gyümölcseikkel táplálékot adnak nekünk.

Hát a madarakat mennyi gyermek lövöldözi parittyával és flóbert puskával, pedig mennyit köszönhetünk ezeknek a hasznos barátainknak, a melyek a kártékony rovarok ellensúlyozását is végzik gyönyörködtető énekük és élénk mozgá-

Az érdeklődők sorában ott láttuk elsősorban a Rimaszombat és vidéke jótékony négyeletének elnökét: *Samarjay* Jánosné urnőt, igazgatóját: dr. *Marikovszky* Istvánné urnőt, valamint a választmány tagjai közül *Loysch* Ödönné, *Tóth* Béláné, dr. *Wallentinyi* Dezsőné, özv. *Szabó* Károlyné, *Czinke* Istvánné, *Bódy* Dénesné, *Horváth* Józsefné, *Fekete* Pálné, *Baráth* Károlyné, *Máriássy* Lászlóné, *Szakall* Andorné, özv. *Csider* Antalné, dr. *Mesko* Miklósné, *Pogány* Istvánné, *Széplaky* Lajosné, dr. *Soldos* Béláné, *Benedek* Gyuláné, *Kárpátiné* Kardos Jusztin, *Zsuffa* Kálmánné, *Matolcsy* Pálné stb. Ott volt *Wallentinyi* Dezső dr. titkár és *Soldos* Béla dr. jegyző.

Az érdeklődő urak sorából ott láttuk *Széman* Endre prépostot, *Czinke* István ref. lelkészt, *Löcherer* Tamás dr. kórházi igazgatót, *Marikovszky* Gézá, *Tóth* Bélát, *Smál* Józsefet, *Matolcsy* Pált, *Kárpáti* Sándort s a sajtó képviselőit.

A vizsgát *Fekete* Pál üdvözlő és megnyitó beszéde után az elméleti anyag ismertetésével kezdték. 23 növendék, ugyanannyi fészlő rózsabimbó összeszedett figyelemmel, nagy komolysággal felelt a feladott kérdésekre, — de később, mikor belejötték a vizsga kerékvágásába, az önbizalom mosolya is föl-földerült az ajkakon és csillámlott a szemekben.

Ennek az önbizalomnak fölkeltségéhez nagyban hozzájárult a tantestület élén *Miltenberg* Karola vezetőnövel, a kinek egész kérdezősi

suk mellett, úgy hogy télen még etetni is kellene őket, hogy megmaradjanak!

A haszon mellett pedig a kedvességet és szépséget is élvezve, vizsgálataitokkal emeljétek az embert a tisztább eszményiség fölismerésére a természet érintetlen, hamvas rügyeinek és fejlődő bimbóinak szemlélete által, hogy legalább a jövő nemzedék merítsen okulást az örök forrásokból.

A jövő nemzedék legyen jobb, nemeesebb, tisztább, eszmék magaslatára emelkedőbb, mint mi vagyunk, mert az élet forgatagos küzdelme és nevelésünk hiányai már nagyon leperzselték lelkünk szárnyait.

Ki a tavaszi természetnek tiszta ölébe élni tanulni! *

A községi- és körjegyzők gyűlése.

Gömör- és Kishontvármegye községi- és körjegyzői egyesülete Rimaszombatban, a vármegye-ház földszinti tanácstermében 1912. évi május hó 6-án tartotta meg választmányi és évi rendes közgyűlését. Az ideai közgyűlésnek több fontos tárgya volt s e mellett feladatát képezte a tisztújítás megejtése is.

A tárgysorozat több életbevágó kérdést foglalt magában, a melyek felszinen vannak s foglalkoztatják az egész ország jegyzői karát. Valószínűleg ennek tulajdonítható az a nagy érdeklődés, a melyet az egyesület tagjai a közgyűlés iránt tanusítottak.

Az ország jegyzői között eddig nem tapasztalt mozgalmak észlelhetők, a melyet az idézett elő, hogy a kormányhatóság egyáltalán nem vesz tudomást a községi közigazgatás mostoha sorsu napszámosságainak a mai életviszonyoknak meg nem felelő tarthatatlan anyagi és közjogi helyzetéről.

A községi közigazgatás elégtelen és elkeseredett munkásai már az utolsó fegyverükhöz, az országos kongresszushoz fordulnak. Május végén megszűnnek szervezni a tollak a falusi szerény kis jegyzői irodákban, az egész ország jegyzői- és segédjegyzői kara az ország szívébe, Budapestre megy kongresszusra, hogy demonstratív formában adjon kifejezést az illetékes tényezők és az ország színe előtt elégtelenségének s helyzete tarthatatlanságának.

Ez idézte elő vármegyénkben is az ideai jegyzőegyesületi közgyűlésnek szokatlan látogatottságát. A népes közgyűlés a következő sorrendben folyt le:

modora nagy intelligenciát tüntetett föl. Jóakarattal, kedvességgel, röviden, élénken vezette a vizsgálat menetét, úgy, hogy a növendékek is tudjanak, a közönség érdeklődése is ébren maradjon s egy-egy kis kerekded képet vigyen a közönség a feleletek nyomán a háztartástamból, a gyermeknevelés és az egészségtan tudnivalói köréből.

Utána *Kapitány* Mariska adott fel kérdéseket a főzés elméletéből és a baromfitenyésztésből s a növendékek érdeklődő ragaszkodását mutatta az a nyájas mosoly, a mellyel mindnyájan feleltek szeretetreméltó kis tanítónőjüknak az ügyesen választott kérdésekre.

Szabó Lajos kurinci főkertész a konyhai kertészetből tartott igen sikerült és talpraesett vizsgát.

Hasonló elismerés illeti meg *Mursitz* K. kurinci földműves iskolai tanárt, a ki a sertés-tenyésztés okszerű módjára tanította a tanfolyam növendékeit.

Az elméleti vizsgálat befejeztével *Fekete* Pál igazgató, miniszteri biztos beszédet intézett a növendékekhez és a közönséghez, beszédében kiemelte a tanfolyam nagy jelentőségét és megköszönte a jótékony négyelet elnökségének és a megjelent közönségnek érdeklődését.

A polgári leányiskola tornacsarnokában következett a gyakorlati rész bemutatása. Ott láttuk kiállítva a ruhaszabási tanfolyam műveit, a melyek özv. *Klein* Kálmánné Koreny Erzsébet szakavatott vezetése alatt a felső ruhától

Napirend előtt az egyesület elnöke: id. Földy Ottmár bejelentette a közgyűlésnek, hogy vármegyénk közszeretben álló alispánja, az egyesületnek atyai jóindulatu disztagnja, Lukács Géza, most töltötte be eredményekben gazdag községálati és közéleti tevékenységének három évfordulóját.

Bár tudja — ugymond, hogy alispán ur az ünnepeltetésnek nem embere s az elől elzárkózik, mindazonáltal a jegyzői egyesület nem mulaszthatja el, hogy ezen ünnepélyes alkalommal nemesszivü pártfogóját ne üdvözölje, éppen azért indítványozza, hogy az egyesület testületileg tisztelegjen az ünnepelt előtt.

A közgyűlés az indítványt lelkes éljenzéssel fogadta s az elnök vezetése alatt a közgyűlés tagjai felvonultak a megyeház kis tanácstermébe, a hol az egyesületi elnök szeretetteljes hálás szavakkal tolmácsolta a jegyzői egyesületnek üdvözletét és jó kívánatait.

Alispánunk meghiátottan köszönte meg a szép megemlékezést s a további kitarató munkára buzdítva a jegyzői kart, kifejtette szép szavak kíséretében, hogy felfogása szerint az emberre rótt feladatoknak hü teljesítése nem érdem, hanem kötelesség.

Ezután az egyesület tagjai visszavonultak a közgyűlés színhelyére s folytatták a tárgysorozatban felvett ügyek tárgyalását.

Elsősorban felolvastattak a komoly hangon megírt elnöki jelentés, a mely foglalkozik az országos központi jegyzői egyesület ügyeivel. Ezután tárgyalás alá került az 1911. évi számadás és az 1913. évi költségvetés, a melyeknek elfogadása után a 600 koronás lakbérnyugdíj-ügyre vonatkozólag kimondotta a közgyűlés, hogy miután azt a saját anyagi erejéből megalkotni nem képes, ennél fogva leveszi a napirendről s továbbra is küzdeni fog a jegyzői nyugdíjnak egyöntetű országos rendezéséért.

A vármegyei általános tanító egyesület kérelmére felhívja a közgyűlés az egyesület tagjait, hogy községeikben támogassák a Rimaszombatban felállítandó tanítói internátus ügyét és támogatásukkal segítsék elő ezen humánus és kulturális intézmény létesítését.

A Zala- és Csikvármegyei jegyzői egyesületeknek a jegyzők anyagi és erkölcsi helyzetének méltányos javítása tárgyában megküldött átiratait a közgyűlés elfogadta és tudomásul vette.

Ezután következett a közgyűlés egyik legfontosabb tárgya, a 30% os drágasági pótlék kérelmezési ügye. Miután az egész országban már évek óta uralkodó nagy drágaság az ős-termelőket, a gazdaközönséget — kik a községek nagy zömét alkotják — előnyös helyzetbe juttatta, ennél fogva az ország legtöbb járásában a jegyzői kar azon kérelemmel fordult közvetlen felelőjéhez, a járási főszolgabírákhoz,

hogy intézzenek a községekhez oly értelmű felhívásokat, hogy ideiglenesen, azon ideig, míg az állam a jegyzők és segédjegyzők anyagi helyzetét rendezi, — 30% os drágasági pótlékot szavazzanak meg községi tisztviselőiknek.

Ezen kérelmezésnek már igen sok vármegyében és járásban meg van a kellő fogantatja s már Csik-, Bihar-, Fehér- és Győr vármegyékben és más vármegyebeli járások községeiben is megszavazták a kért drágasági pótlékokat.

A mi vármegyénk jegyzői karát is ezen példák ösztönözték arra, hogy járásköri gyűléseket tartsanak és hogy azon felkérjék közvetlen felelőjüket, a járási főszolgabírákat, hogy hasonló szellemben eljárni sziveskedjenek.

A járásköri jegyzői gyűlések megtartattak s vármegyénk jegyzői kara nyomozó és elviselhetlen anyagi körülményei között örömmel tapasztalta, hogy közvetlen felelőjüket, a járási főszolgabírákat, — a kik legalaposabb ismerői és leghivatottabb bírálói a közigazgatás munkásai bajainak, — jegyzőik nyomozó anyagi helyzetüknek javítását a magukévé tették s a legnagyobb jóindulattal igyekeznek azon a lehetőség szerint segíteni.

A járási főszolgabírák a legnagyobb készséggel megígérték a kért felhívásoknak kibocsátását, sőt Máriássy Gyula, a rimaszombati járás nemesszivü és humánus gondolkodású főszolgabíróját azt is megígérte, hogy közös értekezletre fogja összehívni a vármegyebeli összes főszolgabírákat, a mely értekezleten indítványozni fogja, hogy a főszolgabírák tegyenek egy közös előterjesztést a vármegyéhez az iránt, hogy a vármegyei törvényhatóság feliratilag kérje fel a kormányhatóságot, hogy a községi közigazgatás munkásainak — a mai életviszonyoknak meg nem felelő — tarthatatlan anyagi és közjogi helyzetén az állam mielőbb segítsen.

A közgyűlés a legnagyobb örömmel vette tudomásul a bemutatott járásköri jegyzőegyesületi határozatokat s egyhangu határozatként kimondotta, hogy a járási főszolgabíráknak ezen meleg emberbaráti szeretetről tanuskodó, nemesszivü eljárásáért jegyzőkönyvileg ad kifejezést hálás köszönetének.

Az „Erzsébet királyné” jegyzői árvaházegyesületbe a vármegyei jegyzőegyesület — mint alapító tag — 2500 koronával belépett. Ezen alapítványi összegnek 100 koronát kitevő és kamatát már a folyó évtől kezdve vármegyénkbeli jegyzői árvák fogják megkapni nevelési segély címén.

A pestvármegyei jegyzőegyesületnek az országos jegyzőegyesület képviseleti rendszerének eltörlése tárgyában megküldött indítványa heves vitára adott alkalmat, mert vármegyénkben a képviseleti rendszer eltörlésének több lelkes híve van, kik az egyesületi főjegyző lelkes felszólalása mellett körömszakadtáig védték állás-

Nem hiányoztak azonban a köszöntő beszédek sem.

A harmadik fogás előtt szólásra emelkedett Wallentinyi Dezső dr. nőegyleti titkár, a ki magas színvonalra alapozott beszédben méltatta a tanfolyam gyakorlati jelentőségét és éltette a földművelési kormányt s annak jelenlévő képviselőjét: Fekete Pál igazgató elnököt. Fekete Pál igazgató válaszában különösen a nőegylet érdemű elnöknőjét: Samarjay Jánosnét éltette, a kinek buzgólkodása lehetővé tette, hogy a szépen sikerült tanfolyamot annak vezetői ilyen ünnepi vizsgával végezzék.

Pogány István kir. tanfelügyelő meleg szavakban emlékezett meg a tanfolyam nagytudású vezetőjéről: Miltenberg Karoláról s őt, továbbá Kapitány Mariskát és Kleinné-Korény Erzsébetet, valamint a földmives iskolától „kikölesönzött” Mursics K. tanárt és Szabó főkertészt éltette.

A nőegylet elnöknője: Samarjay Jánosné urnő köszönetet mondva, kiemelte a választmány tagjainak, kivált Loysch Ödönné, Tóth Béláné és dr. Wallentinyi Dezsőné fáradozását és annak a reményének adott kifejezést, hogy a sikerült háztartási tanfolyam most már állandósítható lesz városunkban.

Czinke István ref. lelkész a szülők nevében üdvözölte szellemes beszéddel a háztartási tanfolyam buzgó vezetőit.

Wallentinyi Dezső dr. ismét szólván, a tanfolyam kebelében eredt irodalmi munka iránt

pontjukat. A beadott indítványt a közgyűlés heves harc után szótöbbséggel leszávazta.

Ezután felolvastattak az egyesülethez intézett üdvözlő iratok, a melyeket azon alkalomból küldtek meg egyes vármegyei társjegyzőegyesületek, mert a Gömör-Kishontvármegyei jegyzői egyesület volt az első, a mely az országos jegyzői kongresszus összehívását országosan propagálta.

A közgyűlés az előterjesztett indítványra a rimaszécsi járás tiszteletbeli főszolgabíróját, a jegyzői kar nemesszivü és jóindulatu pártfogóját: ifj. Szontagh Zoltánt egyhangu lelkesedéssel az egyesület disztagnjává megválasztotta.

A tárgyalás folyamán eljött a közgyűlésre vármegyénk alispánja: Lukács Géza és Máriássy István vármegyei tb. főjegyző is s az egyesület disztagnjainak megjelenése általános örömet keltett az egyesület tagjaiban. Továbbá mint vendég megjelent a közgyűlésen Asztalos János pénzügyi számellenőr is.

A jövő évi közgyűlés helyéül Putnok jelöltet ki.

Ezután tárgyalás alá kerültek az indítványok.

B o d n á r Zoltán egyesületi főjegyző alaposan megokolt indítványára a népes közgyűlés az országos központi jegyzőegyesület elnökségének egyhangulag bizalmatlanságot szavazott, mert az elnökség a jegyzők egyetemének érdekeivel meg nem egyező eljárásaival diskreditálta magát; az ország jegyzői karának nagy többsége előtt elvesztette pozíciójának erősségét: a közbizalmat és így a talaj teljesen meggingott lábai alatt, minél fogva helyéről távoznia kell!

Az indítványok letárgyalása után a közgyűlés megejtette a tisztújítást, s egyhangu lelkesedéssel ujjalag a régi kipróbált tisztikart választotta meg.

Gyűlés után a jegyzői kar a Tompa-vendéglőben rendezett közebédre ment, a melyen id. Földy Ottmár elnök a jegyzői kar egyetértő munkálkodására és békéjére emelt poharat. Ezután az egyesület főjegyzője B o d n á r Zoltán emelkedett szólásra s kifejtette, hogy bár mindnyájan tudják azt, hogy szeretett alispánunk az ünnepeltetésnek nem embere, de az egyesület szíve sugallatát követve, kedves kötelességének ismerte, hogy közszeretben álló atyai jóindulatu támogatójának — a közpályán eltöltött eredménydus munkálkodásának harmincz éves mértföldmutatójánál — hálája jeléül mély tiszteletének és őszinte szeretetének adóját lerója.

A szónoki hévvel előadott, a választékos kifejezésekben és tartalomban gazdag, hatalmas beszédet, feltörő lelkesedéssel és az alispán, valamint a szónok éltetésével fogadta a 60 tagból álló nagy társaság.

Jegyzőink csak az esteli órákban oszlottak szét, illetve utaztak székhelyeikre.

az alsó csipkediszítéses és egyszerű fehérneműig minden nemből tüntettek fel szép darabokat. E mellett hosszú asztalokon a torták és apró sütemények egész étvágyingerlő légiói állottak a fal hosszában, odajegyezve a készítő növényedékek neve. Nem hiányoztak a különféle szárított levestészták sem, — sőt hogy a kép teljes legyen, ott állottak a házi szappantőzés termékei is fehér koczkákban.

Középen pedig hosszú asztal várt a vendégekre izlésesen fölterítve, zöld girlandokkal és virággal disztitve. Körülbelül negyvenen jelentek meg a vizsgai ebédre és mindenki tányérja előtt ott állott a csinosan kipingált étlap. A menü a következő volt: 1. husleves finom metélttel, 2. fogas tartár mártással, 3. spárga vajjal, 4. vesepecsenye töltött gomba-vajas tészta körzettel, ugorka és fejes salátával, 5. torta és apró sütemény, 6. gyümölcs, 7. fekete kávé.

A főzés tárgyainak ez a gyakorlati kiállítása arról győzte meg a jelenlévőket, hogy a mit készíteni tanultak, az finom, jóízű és a kényesebb igényeket is kielégítheti, ha ünnepi alkalom állanak elő.

Legkedvesebb volt azonban maga a felszolgálás. Maguk a növényedékek: rendesek és rendkívüliek egyaránt, hordozták fel az ételeket és folyt a kínákozás nyájas mosolygás, kedves tréfálkozás kíséretében, a mely akkor érte el a tetőpontját, mikor mindegyik a maga tortáját és süteményeit kínálta, a melyre nézve kosarat nem szabad elfogadni.

érdeklődött s ezzel egy kis parázs színelőadásra adott alkalmat.

Három bájos ifju hölgy: Boga Jolán, Győry Erzsébet és Szailer Anna az emelvényen eljártak közkívánatra saját darabjukat: „Jön az uralom! vagy éljen a háztartási tanfolyam” címmel s a közönség lelkes tapsal fogadta az ügyes kis jelenítést, a mely szintén stilszerű keretben szerepelt az ebéd végén.

Komáromy István, lapunk felelős szerkesztője a vizsgázó fiatal hölgyeket köszöntötte föl találó szavakkal, mert ők úgy is igen sokat fáradtak a mai ünnepi nap sikerén.

Fekete kávé után csakhamar került a zongorához ifju művész, a ki hangosabb és vidámabb mederbe terelte a vizsgának komoly folyamát.

Ezentul Terpszichore vette át az ő birodalmát s a zene hangjai mellett az ifju szépek megmutatták, hogy az élet gyakorlati oldalát kellemesen tudják vegyíteni művészi momentumokkal.

A jelenlévők körében pedig általánossá vált az az óhaj, hogy a földművelési ügyek minisztere, Serényi Béla gróf, a ki ugyis vármegyénk kedvelt alakjai közé tartozik, állandósítsa városunkban a szép sikerrel biztató, gyakorlati értékű háztartási tanfolyamot. —X—

Esküdtszéki tárgyalás.

Sulyos vád miatt állott folyó hó 6-án és 7-én az esküdtbíróóság előtt Asztalos Lajos betléri uradalmi géplakatos, a ki Betléren 1912. évi február hó 7-én este fejszével agyonütötte Fükő László uradalmi béresgazdát.

Az esküdtbíróóság tagjai voltak: Cseh István kir. ítélőtáblai bíró elnöklelte alatt Fodor Zoltán kir. törvényszéki bíró, Kovách Géza kir. járásbíró, Gyürky István kir. törvényszéki jegyző. Esküdtbírákúlsorsoltattak: Uthy Antal, Homolya Pál, Czirbesz József, Sággy Sándor, Botto János, Barányi György, Hoznek Lajos, Járosi Mihály, Fülöp Benjámín, Szücs György, Olmány István és Bodor István. A vádhatóságot Penyigey M. Lajos kir. ügyész képviselte, a védelmet pedig dr. Krausz Gyula ügyvéd helyettese: dr. Veress Andor ügyvédjelölt látta el.

A bünesetről annak idején hírt adtunk lapunkban, most pedig, mikor a dráma az esküdtbíróóság ítéletével véget ért s a tárgyalás megvilágított oly részleteket, a melyek eddig még homályban voltak, a következő képét adhatjuk az egész ügynek:

A betléri gróf Andrássy uradalmi park közelében folyó évi február hó 8-án reggel a hóban nagy vértócsa közepette egy férfi hullát találtak s abban Fükő László uradalmi béresgazdát ismerték fel, kinek feje számtalan fejszecsapástól volt összezúzva, a fejsze pedig mellette eldobva hevert. Lázasan indult meg a nyomozás és feltűnt, hogy Asztalos Lajos uradalmi gépész-lakatos nagy buzgalommal igyekezett a csendőröknek nehéz munkájukban segíteni és a gyanút Ivádi Rudolf kocsisra terelni, a ki egy alkalommal őt és a béresgazdát megfenyegette. Amde a gyanu, ez a titokzatos valami talán végzettszerűen fordul gyakran a helyes irányba. Asztalos Lajosnak a nyomozás iránt való rendkívüli érdeklődése, az a körülmény, hogy a Fükő által kezelt magazin felügyeletének megszerzése Asztalosnak hű vágyát képezte, néhány meggondolatlanul elejtett kijelentés még a gyilkosság előtt, az ártatlanul megvádolt kocsisról a gépészre fordították a gyanút, a ki a vizsgálat alatt be is ismerte, hogy ő a bűnös, ő ölte meg Fükő Lászlót.

A tárgyaláson elbeszélte Asztalos Lajos, hogy február 7-én este fél 7 óra tájban találkozott Fükő Lászlóval, a ki hívta őt, hogy kísérelje el Demkó erdőörhöz, Asztalos ezt megtette, de elkérte Fükőtől a nála levő fejszét, Fükőnél pedig egy szarvasagancs végű bot maradt és így mentek az urasági park mentén az erdőre lakása felé, miközben az Asztalosra bizott fa fuvaroztatás miatt összeszólalkoztak s Fükő őt egy az uton talált fahasábbal, majd az agancs végű bottal hátulról megütötte, és ő ezért a Fükőtől előbb elkért fejszével két csapást mért a Fükő fejére s mikor ez összeesett, még három ütött rá.

A kir. ügyészség szándékos emberölés büntetével vádolta Asztalost, a mi alatt azt kell érteni, hogy csak a tett elkövetésekor keletkezett az ölési szándék s így nem volt előre megfontolva. A tárgyaláson elhangzott tanuvallomások, dr. Heinz Hugó, dr. Zehery István és dr. Kármán Aladár orvosok szakértői véleményének előterjesztése után, Penyigey M. Lajos kir. ügyész megváltoztatta a vádját és Asztalos Lajost hatalmas vádbeszédjében gyilkosság büntetével vádolta meg, mivel a tárgyalás adataiból az tűnik ki, hogy Asztalos a Fükő megölését előre kitervezte, őt a park mellé valami ürügy alatt kicsalta és ott orozva, hátulról verte agyon azért, hogy azután ő szerezhesse meg a mellékjövédelmet nyújtó magazint.

Ez a vád a tárgyalás következő mozzanatain épült fel:

Nem lett teljesen tisztázva a fejsze kérdése, de a tanuvallomásokból úgy látszik, hogy a fejsze nem a Fükőé, hanem Asztalosé volt. Fükőnek semmi dolga nem volt Demkó erdőörrel, már négy év óta nem járt nála s ha rendelete volt számára, akkor fuvarosokkal szokott üzenni. Nem tehető fel tehát, hogy téli este, hóborított, járatlan uton Demkóhoz indult volna. Tény az, hogy Asztalos szeretett volna magazinossá lenni s Ocelnik tanu előtt az esetet megelőzően két héttel olyan kijelentést tett: „Majd lesz más magazin, mert a gazda is elmulik nemsokára.“ Megpecsételte végül a vádlott sorsát az orvos-

szakértői vélemény. — Ugyanis kétségtelenül megállapították, hogy a sérülések, melyek különben is mintegy 30 fejszecsapásra engednek következtetni, kivétel nélkül csak hátulról voltak okozhatók, előlről csakis abban az esetben, ha a tettes sokkal magasabb helyen állott volna az áldozatnál, a mi azonban ki van zárva, mert a gyilkosság sik helyen történt.

Ezt a tényállást állapította meg az esküdtek verdiktje is, mely az ügyész álláspontját fogadta el, a gyilkosság büntetésében találta a vádlottat bűnösnek, mire a törvényszék az enyhítő körülmények figyelembe vételével 15 évi fegyházra ítélte Asztalost, a ki az ítélet ellen védőjével együtt semmiségi panasszal élt, minek következtében a kir. Curia fog ez ügyben véglegesen dönten.

Ezzel véget ért a két napig tartott izgalmas tárgyalás s egyuttal az esküdtszéki ülés is, melynek tárgya most csak ez az egy bűnügy volt.

Széljegyzetek.

Minden emberi tettek a lényegében, akár a felszínen, akár az okok legutolsó között, nagy és sulyos helyet tart lefoglalva az önzés.

Tulajdonságainknak és természetünknek ez a legmélyebben megalapozott egyik fala és mint a nyelvtanban, úgy a cselekvésekben is az első személy mindig az én.

A „minden mindegy“ azért a legzsinikusabb — bár sohasem őszinte — álláspont, mert a legutolsó kincset, a saját féltett éneket is odaadja a vak történések, a nagy elpusztulások viharába és kikapcsolja belőle az akaratot, a melyik itt tisztán és egyedül — önzés lenne, magamnak a megóvása és megmentése. Ezért minden élettragédiának a vége: a bukás, a „minden mindegy“ elővonulása. Sokkal könnyebben és őszintébben tudják követni az emberek a másik kitért, a melyik a „mindent magamért“ formában nagyon igaz módon állítja oda az érdekek központjába az én t.

Bár mind ennek a belátása nagyon könnyű és alkalmasint egyidejű az önismerés óhajásával és kezdetével, ma is vannak egyes kasztok, rendek, a kiktől a társadalom megkivánja, hogy a saját érdekük mellőzésével, esetleg annak kárára is, ne az egyén, hanem a tömeg érdekeit érzék meg és szolgálják.

A fentebb mondottakból ennek a kívánságnak az abszurditása azonnal feltűnik, mert hiszen elemezve a dolgot ez nem más, mint erőszakkal való odalökés a „minden mindegy“ talajára, megkivánása annak, hogy az ember a saját alaptermészetét a közjónak, tehát tömegérdeknek a szolgálatában tagadja meg, vagy felejtse el, a mi pedig ismerve az emberi természet tökéletlenségét és törekvéseiben nagyon alantjáró mivoltát, egyszerű lehetetlenség.

Mégis vannak és igen sokan vannak ilyen — mondhatjuk — hivatásból tömegérdek-érzők, például a politikusok és a katonák. Különbség annyiban van köztük, hogy míg a politikusok legteljebb vagyoni vagy erkölcsi összeomlásuk lehetőségét hordják állandóan magukkal, addig a katonák minden értéknek a superlatívusát, a saját életüket, illetve haláluknak az állandó esélyességét adják áldozatul a tömegérdeknek.

Önkénytelenül is az a kérdés vetődik fel most már, hogy az a sok ember, a ki ezt a két pályát kultiválja, birtokában van-e állandóan ennek a tömegérdek-érzésnek, a melyik elnyomhatná benne az igazi érzést, az önzést? A felelet határozottan: nem! Az ok pedig szinte nevétségesen egyszerű.

Az éhes embernek egyetlen vágya, hogy jóllakhassék. Mikor azután tul van a gyomor-megtöltés prozesszusán, tehát a teste, az én-je, az önzése elhallgat, akkor képes foglalkozni minden mással. Innen, hogy az ujságot is ebéd után, vagy reggeli után, szóval étkezés után olvassák, a mikor az önzés elalvásával alkalmassá válik a test a tömegérdekek méltánylására. Különösen áll ez az ujságolvasásnál, mert az ujság tulnyomóan a politikusok és a katonák ügyeit tárgyalja, lévén tömeg organum.

Általánosítva ezt a konkrét esetet, kimondhatjuk, hogy tömegérdeket érezni csak azok tudnak, a kiknek az élete teljesen felül áll az egyéni érdekek harcán; más szóval, akik akár a maguk, akár a mások jóvoltából minden ön-

fenntartási gondtól mentesíthetik magukat és minden fizikai és lelki energiájukat a tömeg érdekeinek a szolgálatára szoríthatják.

Ismerjük el ennek a teoriának az igazságát és azonnal rájövünk, hogy sem a katonáknál, sem a politikusoknál szó sem lehet igazi tömegérdek-érzésről, mert mind a két csoportnak az óriási tulsulya kenyérkeresetből az, a mi; tehát az indítóok, a mi őket arra a pályára vitte, nem a tömegérdek-érzés, hanem sokkal alantabb és hozzánk nagyon közeljáró impulzus, egyedül az — önzés!

Nem is lehet feltenni a katonákról, akár a borju alatt görnyedő közlegényt, akár a tisztet vesszük, hogy azok állandóan annak az érzetében és tudatában teljesítenék a szolgálatot, hogy az ő kardjukban és szuronyukban egy tömeg, egy nemzet léte vagy nem léte, helyesebben nyugodt haladhatása van megalapozva. Nem! Nekik a szolgálat semmi más, mint egy megélhetést adó nagyon terhes hivatal és ugyanazzal a megunt megszokottsággal kötik fel a kardot reggel, a mivel a magunkfajta ember a kalapját teszi a fejébe, mielőtt elindulna hazulról. A katonák is egy megélhetésért küzdő hivatalnok, a kinek bürója a terep, reszortja a harcászati, iskolája a Dienstreglement és irodai gyakorlata az izmok és idegek képzése és ügyesítése.

A politikusok, a kikben maga a tömeg látja a saját érdekeinek a leghivatottabb szószólóját, nem késnek azt uton-utfélen bizonyítgatni, hogy ők az egyéni érdekeknek a semmi bevételeivel nagyon rászolgáltak, hogy bennük a tömegérdekeknek mindenképpen legtökéletesebb képviselőjét tiszteljük; ám a ki csak nagyon rövid időre is, betekintést nyerhetett a politikai szinpad kulisszái mögé, maga láthatta, hogy az a nagy indulat és érzelemvihar, a mi ott nap nap mellett lejátszódik, semmi más, mint az önzésnek szilárd alapjára épített ezíra és csillogó semmi; örös érdekeket szolgáló kenyérharcz.

Állítólag ez a két rend, a katonák és politikusok alkotják és képezik a nemzetgyarapító nagy testületet, mivel az egyik módot ad a gyarapodásra, a másik pedig megvédi annak az anyagi vagy erkölcsi termékeit.

Hosszadalmassága és könnyűsége miatt elhagyva a logikai bevezetést, csupán a fentebbiekből folyó végső tételt szegezem itt le, hogy az országot gazdaggá és gyarapodóvá egyedül a nép életéből és munkájából folyó energia teszi, amelynek a feleslege mint szaporodás, vagyonsodás és ipar- vagy író-, művészeti produktum, nagy és reális értékkel gyarapítja a nemzeti vagyont.

Meghívó.

A Gömör-Kishontvármegyei ált. tanítóegyesület „Választmány“ és „Tanítók Házának igazgatósága“ folyó évi május hó 24-én d. e. 10 órakor Rimaszombatban, az állami elemi leányiskola tanácstermében gyűlést tart, melyre a választmány és internátusi igazgatóság m. t. tagjait van szerencsém tisztelettel meghívni.

I. Az internátusi igazgatósági ülés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó s a mult ülés jegyzőkönyve.
2. Elnöki előterjesztések.
3. Pénztáros jelentése.
4. Az intéző-bizottság jelentése.
5. Folyó ügyek. Indítványok.

II. A választmányi gyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki előterjesztések.
2. Pénztáros jelentése.
3. A tavaszi járásköri gyűlések jegyzőkönyveinek tárgyalása.
4. Az „Iskoláink“ szerkesztőségének előterjesztése.
5. A folyó évi közgyűlés előkészítése és idejének meghatározása.
6. Az „Eötvös-alap“ és a „Segély alap“ jótéteményeiért benyújtott pályázati kérvények tárgyalása. (Melyek 1912. év május hó 22-éig küldendők be az elnökséghez Rimaszombatba.)
7. Folyó ügyek. Indítványok.

Rimaszombat, 1912. évi május hó 7-én.

Törköly József, egyesületi elnök.

Hirek és vegyesek.

Személyi hírek. *Bornemisza* László főispán tegnap haza érkezett Budapestről.

Saáry Pál m. kir. honvéd-százados, a kassai honvéd kerület tisztje, folyó hó 6—7-én városunkban időzött, mely idő alatt az alispáni és a rimaszombati rendőrkapitányi hivatalban tekintette meg a katonai ügyek vitelét. A százados innen Feledre, a rimaszécsi járásban megtartott lóosztályozáshoz utazott.

Miniszteri biztos a főgimnáziumnál. A múlt hétfőn és kedden mint rendkívüli iskolalátogató járt a helybeli főgimnáziumban *Fischer* Miklós iglói ág. h. ev. főgimnáziumi igazgató, a kit a fizikai és számtani tanítás tanulmányozására küldött ki a miniszterium. Hétfőn este a tanári kar közvacsorát rendezett a „Hungária” helyiségében a miniszteri kiküldött tiszteletére.

Hivatalvizsgálat. *Kolbay* Sándor kir. törvényszéki elnök, most kezdette meg a járásbíróságok éves vizsgálatát. E célból folyó hó 6-án Nagyrőczére utazott s ha ott elvégzi a vizsgálatot, azt a következő sorrendben fogja folytatni: Rozsnyó, Tornalja, Rimaszécs és végül Rimaszombat. Minthogy pedig elnökünk igen behatóan és részletesen szokott vizsgálni, valószínű, hogy a vizsgálatok június hó végéig el fognak tartani. Távolléte alatt a kir. törvényszéket *Cseh* István kir. táblabíró h. elnök vezeti.

A földmívelésügyi miniszter üdvözlése. Gróf *Serényi* Béla földmívelésügyi minisztert folyó hó 8-án abból az alkalomból, hogy az általa városunkban engedélyezett háztartási tanfolyam fényes eredménnyel végződött, dr. *Kovács* László polgármester a város közönsége és a szülők nevében megleghangu táviratban üdvözölte és fejezte ki köszönését.

Állampolgári eskü. *Katz* Izsák Galicziából bevándorolt dobsinai kereskedő, a múlt héten tette le az állampolgári esküt, az alispán helyettese: dr. *Fornet* Gyula vmegyei főjegyző kezébe.

Esküvő. *Bródy* József helybeli fiatal kereskedő folyó hó 5-én tartotta az itteni izr. templomban esküvőjét *Róth* Erzsikével. A fiatal párra *Singer* S. Leo szép beszéd kíséretében adta az egyházi áldást.

Eljegyzés. *Brieger* Ferencz korláti bányatelepi élmezési tüzeltulajdonos kedves leányát *Margitot*, folyó hó 5-én jegyezte el Korláton dr. *Halász* Arthur fővárosi ügyvéd.

Házasság. Folyó 2-án lépett házasságra Pozsonyban *Spéczián* Gyula m. kir. határszéli rendőrségi fogalmazó, tartalékos cs. és kir. hadnagy, *Spéczián* Gusztáv grófi uradalmi igazgató fia: *Igalits* Szadinkával.

Herczegi vadászat. A garami erdők nemes szárnyasa: a siket- és nyirtajd, a mely különleges dürgésével teszi érdekessé a kora hajnali órákat, idevonzotta Coburg: Lipót herceget is, ki napok óta tartózkodik a Garamon s már eddig is néhány gyönyörű példány siket- és nyirtajdkakast hozott területekre.

Jubileumi ünnepség. A budapesti egyetemek és főiskolák protestáns hallgatóinak „Bethlen Gábor köre” május hó 19-én (vasárnap) országos ünnepet ül tiz éves fennállásának emlékére, — ez alkalommal a kör zászlaját is felszentelik. A kör nemes célja a budapesti egyetemek és főiskolák protestáns hallgatóit Bethlen Gábor hazafias, vallásos és tudományos szellemében egyesíteni s a protestáns vallásos öntudatot ébren tartani. Az ünnepséget a budapesti Vigadóban tartják országos keretek közt. A zászlóanyai tisztet sajkókazai és radványi *Radnászy* Antalné bárónő tölti be, míg az ünnepi beszédet *Tisza István* gróf mondja. Fővédnökök lesznek *Antal* Gábor, *Baltik* Frigyes, *Ferencz* József püspökök, id. *Dániel* Gábor báró, *Prónay* Dezső báró és mások. Az ünnepség előtt háláadó istenítisztelet lesz a budapesti protestáns templomokban. Délben bankett készül, este pedig a koszorús lányok tiszteletére majális. A kör vármegyénk közönségét is meghívta az ünnepélyre. Ezen meghívás folytán az alispán a megye képviselőjére *Máriássy* Andor megyebizottsági tag, budapesti lakost bizta meg. A kör ezután kéri azokat a jótévedőket, a kik a zászlószögre vagy meghívóra igényt tartanak, hogy szándékukat a kör elnökségével (Budapest VIII., Szentkirályi-utca 22.) tudassák.

Halálozás. Közéletünk ismét szegényebb lett egy nagy tudású, puritán jellemű, tiszt és rokonszenves férfival, kinek csak szerénysége volt nagyobb jóságos, nemes szívével, s ki méltán megérdemelte, hogy azok, kik ismerték, szeressék, tiszteljék és becsüljék. *Terray* István a rimamurány-salgótarjáni vasmű részvénytársaság, mintegy 35 éven át működött, buzgó főpénztárosa f. hó 6-ikán reggel fél 8 órakor 66 éves korában, boldog házassága 3 ik évében csendesen elhunyt. Nyugalomba vonulása óta itt élte közöttünk példás életét, a természettudományoknak és boldog családi életének szentelve napjait. Jótékonyt is sokat gyakorolt, de ezt titokban cselekedte, s nem szerette, ha róla beszélnek. Rendkívül szigorú volt önmaga és cselekményei bírálatában, s mint minden tetteiben korrekt és következetes, talpig becsületes férfi, másokkal szemben is szigorú volt. Legszívesebben foglalkozott a botanikával és régészettel, nagy előszeretettel tanulmányozta a tudományos irodalmat, s több hazai tudományos társulatnak alapító, tiszteletbeli, választmányi, rendes vagy legalább pártoló tagja volt. Végső akarataiban intézkedett is, hogy temetésén a pap néhány búcsúsztót szenteljen nevében jó barátain és a rimamurány-salgótarjáni vasmű részvénytársaságon kívül a Magyar Nemzeti Múzeumnak, a kir. Magyar Természettudományi Társulatnak, az Orsz. Régészeti és Embertani-, a Magyar Heraldikai és Genealogiai-, a Magyar Nummizmatikai társulatnak, az Orsz. Kárpát-egyesületnek, az Erdélyi Kárpát-egyesületnek, a Megyei Muzeumegyletnek, a Magyar Közművelődési egyletnek stb. Edzett, mérséklettel és bőles beosztás mellett élő ember volt, ki gyűlölte a könnyelmű, léha szokásokat, utálta a hányaveti szertelenségeket, kerülte a dicsekvést és dicséretet, feltűnni sohasem vágyott. Neki örömet szerzett a nyugalom, a csendes, komoly egyszerűség; megelégedett volt, gyönyörködött a természetben s örült az életnek. Ez év január elején kezdett betegeskedni s január 13-ikán 65-ik születési évfordulóját nem a régi jó kedvben töltötte. Ettől kezdve rohamosan gyöngült, s hasztalan volt gondos felesége odaadó ápolása, a betegség diadalmaskodott a kifáradt szervezet felett, s rövid haláltusa után 6-ikán örök álmorra hunyta le szemeit. Végakaratahoz képest temetése egyszerű volt; minden cziczoma nélkül két lovas gyászkocsi vitte a hült tetemet rejtő puszta díótakoporsót s a koszorukat külön kocsival szállította a temetőbe. Az impozáns végtisztelettel városunk színe-java megjelent, s ezzel is leróta az elhunyt iránt méltán nyilvánult köz-tisztelet, becsülés és kegyelet adóját. A gyászoló háznál a ravatal felett *Gyürky* Pál főesperes akadályoztatása folytán *Baráth* Károly ev. lelkes mondott megható imát és meleg szavakkal szólt az elhunyt ritka férfinak érdemeiről. A sirnál az elhunyt végső óhaja értelmében *Simon* Mihály ref. lelkes mondott szívhez szóló imádságot, mely után az énekkar hangjai mellett elhantolták a koszorúkkal együtt a koporsót. Az elhunytat özvegyén szül. *Vékey* Jolánon kívül fia: *Gyula* kapnikbányai kincstári erdőmester családjával, testvére: dr. *Terray* Lajos volt kincstári főorvos, most garamnémetfalvai körorvos családjával és számos rokon gyászolja.

Vettük a gyászjelentést, mely szerint báró *Nyáry* László, báró *Nyáry* Ilona és férje dr. *Kovács* József egyetemi m. tanár és gyermekeik *Ilona* és *Margit*, báró *Nyáry* Róza és férje gróf *Csáky* Árpád cs. és kir. százados és gyermekeik *Árpád*, *Ella*, *Alfonz*, *Rózi* és *Sándor* ugy a maguk, mint a roffi *Borbély*, báró *Nyáry* és *Szatmári* Királyi családok nevében megtört szívvel jelentik, hogy felejthetetlen édesanyjuk, nagyanyjuk, unokatestvér és sógornő özv. br. *Nyáry* Sándorné szül. roffi *Borbély* Paulina f. hó 1-én délután 1 órakor 77 éves korában Pilsen hirtelen elhunyt. Hült tetemeit folyó hó 3-án Pilsen a családi sírboltba helyezték nagy részvét mellett örök nyugalomra.

A múlt kedden temették *Borsody* László joghallgatót, főgimnáziumunknak nemrég volt jeles növendékét, a ki édesatyjának: *Borsody* József nyug. járásbírónak öregségében reménye és támasza volt. A 21 éves ifju szervezete hosszú ideig küzdött az emésztő kórral, a mely őt a katonai gyakorlatokból kifolyólag megtámadta. Végre is hosszú küzdelem után elsorvadt a fiatal életerő, egy család reménysége.

A család jóbarátainak, ismerőseinek és a korán kimúlt ifju volt tanárainak mély részvéte kísérte a temetőbe a koporsót.

Vasutasok előléptetése. A májusi előléptetés alkalmával a helybeli vasuti állomás tisztviselői közül *Lusztig* Jenő és *Vértes* Farkas egy fizetési fokozattal léptek elő.

Érettségi kormánybiztosok. A válás és közoktatásügyi miniszter kormányképviselőként az idei érettségi vizsgálatokra kiküldte a rimaszombati egy prot. főgimnáziumba: dr. *Wallentiny* Samu eperjesi ág. hitv. ev. főgimn. tanárt és a rozsnyói főgimnáziumhoz *Fischer* Miklós iglói ág. h. ev. főgimn. igazgatót.

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete folyó hó 9-én délután dr. *Kovács* László polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőknél kívül jelen voltak: *Boczko* Dániel, *Fábry* Zoltán, *Grosinger* Miksa, *Jaczkó* Pál, *Koreny* Pál, dr. *Molnár* József, id. *Rábely* Miklós, *Rádosi* Ignác, *Soós* Gyula, *Soós* Ferencz, *Singer* S. Leo, *Szabó* István, *Varga* István és *Zachar* Gusztáv. A polgármester megnyitó szavai után a napirend előtt *Singer* S. Leo kerületi főrabbi emelkedett szólásra s kegyeletes, megható szavakkal emlékezett meg a polgármestert ért nagy csapásról, mely őt szerető édes anyja elhunytával érte. A közérzületet és a különösen a képviselőtestület őszinte érzelmét tolmácsolva ennek igaz részvéte fejézi ki a polgármester előtt s indítványozza, hogy a közgyűlés mélyen érzett részvéte jegyzőkönyvbe iktattassék. A polgármester elérkezvén és mélyen meghatva mondott szívből fakadó köszönetet a részvétnyilvánításért s aztán kezdetét vette a napirend tárgyalása. — A városi csatornamű szennyvíztisztító telepének építésére vonatkozó versenytárgyalás eredményét tudvalevőleg kiadták felülvizsgálat, átszámítás és javaslatétel végett a viz- és csatornamű ellenőrzésével megbízott *Zarka* Elemér műszaki tanácsosnak. A felülvizsgálat eredményeképpen a műszaki tanácsos ajánlja a *Bernstein*, *Káldor* és *Betsy* céget, mely a vízvezeték és csatornázás elkészítésével is meg van bízva. A köntendő szerződésre vonatkozó mintákat *Zarka* Elemér szintén megküldte a városnak. A szennyvíztisztító telep a kikötés szerint 120 munkanap alatt elkészítendő. A műszaki jelentés alapján a tanács is azt javasolta, hogy a legkedvezőbb — 147000 korona végösszeggel záruló — ajánlatot tevő *Bernstein*, *Káldor* és *Betsy* budapesti vállalkozó cég bizassék meg a munkálattal. A képviselőtestület névszerinti szavazás útján egyhangulag elfogadta a tanács javaslatát. A városunkbeli illetőségüknek megállapítását kérelmező *Benkovits* Gyula, *Horvát* Mária és *Bangó* Géza kérelmükkel elutasítottak s ezzel a közgyűlés véget ért.

Változás a takarékpénztárnál. A rimaszombati takarékpénztár egyik érdemes és 40 éven át közbecsülés, köztisztelet mellett működött pénztárosa: *Lengyel* Samu, társas életünk közkedveltségnek örvendő tagja f. évi június hó 1-én nyugalomba vonul. A pénztárnoki állást — mint halljuk — az eddig könyvelői teendőket végzett *Vietórisz* Gyulával töltik be s a megüresedő állásra — hír szerint — *Moldvay* Bertalant választják meg.

Vizbefult gyermek. *Ungár* Jónás nemesradnóti lakos Irén nevű 2 éves gyermeke folyó hó 9-én a konyhában lévő vizesdézsába esett és megfuladt. Bonczolása f. hó 10-én fogantatosított Nemesradnóton.

Gyanus haláleset. *Szelesán* Márton szirkai lakost folyó hó 7-én lakásán halva találták, miután a holttesten külérőszak nyomai voltak láthatók, bonczolása elrendeltetett és f. hó 8-án a nagyrőczei kir. járásbíróság által fogantatosított.

Térzene. *Oláh* Gyula kedvelt és jól szervezett zenekara a szokásos térzenéket folyó hó 3-án kezdte meg s az első térzenén — bár kissé hűvös idő volt — sokan jelentek meg az Erzsébet-téren. Térzene ez idén is mindig kedden és pénteken lesz az Erzsébet-téren.

Tornaestély. A helybeli főgimnázium tornaköre tegnap szombaton este tornaestélyt rendezett, melyről lapunk jövő számában referálunk. Az estély rendezősége élén Sz. *Benedek* Gyula tanár elnök, *Geduly* Árpád itj. főrendező, *Krcs* Dezső ellenőr és *Plech* Aladár pénztáros állott.

Csizi jód-brom fürdő rt. közgyűlése. E hó 5-én tartotta a Csiz jód-brom fürdő rt. évi rendes közgyűlését Csiz-fürdőn. A közgyűlésen 17 részvényes 147 részvény képviselőjében vett részt. A közgyűlés elnöke id. *Pazár Andor*, jegyzője pedig dr. *Molnár József* volt. Az elnök napirend előtt indítványozza, hogy a részvénytársaság volt elnökének Molnár József rimaszombati ügyvédnek elhunyt felett tejezzék ki a közgyűlés őszinte részvétét, intézzék a gyászoló családhoz részvétiratot s érdemeit örökítse meg a jegyzőkönyvben. Olvassatott ezután az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, melyek együttesen lettek tárgyalva s ezen jelentések alapján a bemutatott mérleg lett megállapítva. Az osztalék az 1911. évben csak 25 korona, mert a tavalyi évben a fürdővendégek száma körülbelül 100-al volt kevesebb az Ehrlich-szer miatt, s az idén nagyobb beruházásokat eszközölt a vezetőség, hogy ezen páratlan gyógyhatású fürdőt modern színvonalra emelje. Az igazgatóságból kilépett *Süteő István* és id. *Pazár Andor*, újból megválasztottak, az elhunyt elnök-igazgató helyére igazgatósági taggá és ügyészszé dr. *Molnár József* rimaszombati ügyvéd lett megválasztva. A jegyzőkönyv hitelesítésére *Süteő István* és dr. *Pazár László* lettek felkérve, ugyan-csak őket választotta meg az igazgatóság számvizsgálókká is. Felolvasta ezután *Horváth József* helyettes vezérigazgató évi jelentését, melyben beszámol a múlt évről s előterjeszti idej programját. Tekintve azon követendő egyetértést, mely úgy a vezető igazgatóság, mint a részvényesek közt van, szép jövőt jósolhatunk a fürdőnek. Igen sok újítás fogja meglepni a gyógyulást kereső közönséget. Majdnem az összes fürdőkádak ki lettek cserélve új modern zománcozott kádakkal. A parkok is sokat csinosodtak. A higiéniai berendezésekre nagy súlyt helyezett az igazgatóság. A közgyűlés után az igazgatóság tartott ülést, hol az igazgatóság elnökévé id. *Pazár Andor*, jegyzővé dr. *Molnár József* lettek megválasztva. Az igazgatóság 40000 korona költséget szavazott meg a fürdőben létesítendő újításokra, s más adminisztratív dolgokról tanácskozott. A fürdő május 1-én nyit meg s a fürdővendégek száma már is 40.

A miskolczi kiállítás nyertesei. A Miskolczon április hó végén megtartott háziipari és amatőr kiállításon kiállított tárgyaikért rozsnóiak is részesültek kitüntetésben. *Réz Boriska* esetnek is csipkéből készült remek napernyőjeért, mint kiváló kézimunkáért aranyérmét és diszoklevelet, *Badinyi Jolánka* és *Ilonka* pedig egy-egy szép paravánjukért s egyéb kiváló kézimunkájukért kaptak ezüstérmét és diszoklevelet.

Választmányi ülés. A helybeli polgári olvasóköri f. hó 8-án este élénk érdeklődés mellett tartották meg az új regime alatt az első választmányi ülést *Szabó József* m. elnökletével. Az új elnök meleg hangon üdvözölte a választmányt, készségesen tett ígéretet, hogy a kör ügyét legjobb tudása szerint fogja vezetni s ehhez a tagok és a tisztikar jóindulata támogatását kérte. Gazdává megválasztották *Cseh Jánost*, könyvtárnokká *Bodor Lászlót*. Tudomásul vette a választmány, hogy *Rónay Gyula* volt pénztáros leltár kíséretében átadta okmány szerű elszámolását az új pénztárosnak: *K. Szabó Józsefnek*. A helybeli általános ipartestület tanonczotthonnal egybekötött új helyiségének létesítése céljából 10000 korona értékű 10 koronás kötvényt bocsátván ki, a polgári olvasóköri választmánya 10 darab jegyzését határozta el. Tudomásul vették, hogy a kör tagjainak száma 280, s több folyó ügyet intéztek el, mely után az ülés véget ért.

A rendőrség figyelmébe. A szerdai havi állatvásár alkalmából ismét emberelgázolás történt a rimaszombati piacon, egy gyorsan hajtó fuvaros elgázolta *Tóth Pál* várgedei lakost. A múlt hetekben szintén volt egy elgázolás a losonczy utcában. Ezeknek az oka ugylátszik abban rejlik, hogy a piacon és közelében levő nagyméretekből jól ivó fuvarosok tulságos bátorsággal hajtanak. Jó volna ilyen vásári alkalmakkor a piac szögleteire egy-egy rendőrt állítani, a ki a sebes hajtástól visszatartaná a főpálkázott fuvarosokat.

Gyilkosság Sajógömörön. Folyó hó 3-án este gyilkosság történt Sajógömörön. *Góráz Homoj Istvánt* egy darab fával agyonötötte

Jánosdeák János. A dolog úgy történt, hogy *Jánosdeák* egy társával bement *Csók István* korcsmájába egy üveg sörre s *Góráz* megtámadta őket. A 19 éves *Jánosdeák* haza szaladt, *Góráz* azonban utána rohant s saját udvarában megtámadta a fiut, a ki egy husáng fát vett fel s azzal föbe ütötte úgy, hogy összeesett. Nehány órai kínlás után meghalt. Folyó hó 4-én bonczolták fel dr. *Zehery István* törvényszéki és dr. *Goldblatt Géza* körorvos. A vizsgálat megindult *Jánosdeák* ellen.

Baleset a vasutépítésnél. A Rimaszombat—poltári vasut építésénél mult szombaton *Filippovits Péter* munkás, ki a föld elszállításával foglalkozott, a csillét oly ügyetlenül kezelte, hogy az felborult és kezét elvágta. A súlyosan sérült munkást a losonczy kórházba szállították.

A jégbarlang megnyitása. A dobosinai jégbarlangot s a telep összes helyiségeit május hó 1-én nyitották meg a nagyközönség számára. A közeljövőben számos egyesület és iskola is ellátogat a barlanghoz.

Koszorumeqváltás. *Ózv. Kovács István* elhunyt alkalmából hálás és szerető gyermekei az elhunyt tisztas asszony nemes egyszerűségének és jóságos gondolkodásának hódolni kívánván, a helybeli általános ipartestület nyugdíjintézete javára koszorumeqváltás czimén 40 koronát adományoztak. Az adomány vételét lapunk utján is köszönettel nyugtázza az elnökség.

A Napközi Otthon javára dr. *Kovács László* koszorumeqváltásul 20 koronát adott. Dr. *Soldos Béla* giczei kultoglakozása alkalmából megállapított költségeit, 23 korona 20 fillért a Rimaszombat és Vidéke jótékony Nőegyesülete „Pillanatnyi segélypénztára” javára adományozta. Mindkettőjük adományát hálás köszönettel nyugtázza Rimaszombat, 1912. május 10. *Dr. Marikovszkyé.*

Tűz. A Ratkó völgyéről kapott értesítés szerint *Kopárhegy* község f. hó 9-ére virradóra leégett.

Gyermekmenhelyi igazgatók tanácskozása. A m. kir. belügyminiszter a gyermekvédelem intézményének több kérdését tisztázni óhajtja s e célból Szegedre értekezletre hívta az igazgató-főorvosokat az ügyek megbeszélése végett. Az értekezlet f. hó 6-án vette kezdetét s azon résztvesz dr. *Heinrich Béla*, a helybeli áll. gyermekmenhely igazgató-főorvosa is.

Érettségi biztos. A vallás- és közoktatási miniszter a folyó tanév végén a nagyőrcei felső kereskedelmi iskola érettségi vizsgáinak vezetésével miniszteri biztosi minőségben dr. *Szűts István*, vallás- és közoktatásügyi miniszteri titkárt küldte ki, ki már a mult tanévben is hasonló minőségben vett részt a vizsgálatok vezetésénél.

Vizből kifogott magzat. F. hó 9-én reggel városunkban a Konzervgyár mögött a Rima folyóból egy körülbelül 10—14 nap óta a vízben ázott 8 hónapos ujszülött leánymagzat hulláját fogták ki. Kétségtelen, hogy egy eltitkolt szülés esete forog fenn, s a bűnös anya magzatát a vízbe dobta. A vizsgálat megindult, s a kis hullát f. hó 9-én az orvosok a vizsgálóbíró jelenlétében a kórház hullabázában felbonczolták.

A verekedés vége. Méhiben mult év december 27-ikén a legények közt nagy dula-kodás volt a szövetekezeti italmérésben *Saliga Ignác Babik Jánost* úgy fejbe ütötte, hogy koponyája behorpadt. A törvényszék f. hó 10-ikén súlyos testi sértés büntette miatt jogerősen 6 havi börtönre ítélte *Saligát*, társait felmentette.

Gondatlanságból okozott emberölésért *Kasza Ferencz* sőregi lakost 14 napi fogházra ítélte immár jogerősen a legfelsőbb bíróság azért, mert Sőregen egy háznak tüzfalát rozsz anyagból építette, a sárból készült fal mult év február hó 18-án beomlott, maga alá temette *Darabos Ferencznét*, ki a törmelék között megfuladt.

Hamis bukás vétsége miatt *Rosenblüh Miksa* putnoki kereskedőt a kassai kir. tábla immár jogerősen 14 napi fogházra ítélte.

Hatóság elleni erőszak vétségét követte el *Geczalfván Lukács András*, ki társaival éjjel dalolva ment az utcán s mikor *Oczelnák György* községi bíró csendre intette, ezt torkon

ragadta s ingujját letépte. Folyó hó 10-én a kir. törvényszék *Cseh István* elnöklésével *Penyigey Lajos* vádbeszéde után jogerősen 14 napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte *Lukácsot*.

A hetvenkedés következménye. Alsó-Sajón mult év okt. 23-ikán a *Gotthill* korcsmájában mulattak a legények s *Kannaba András* a cigány elé lépve rendelkezett; ez nem tetszett *Prok Jánosnak* és *Gallik Jánosnak*, kik neki támadtak a hetvenkedő *Kannabának* és úgy összeszurkálták, hogy az ma is beteg és nyomorék. A kir. törvényszék f. hó 10-én *Cseh István* elnöklete alatt ítélkezett ez ügyben, a *Penyigey Lajos* vádbeszéde után a dr. *Fráter Samu* által védett *Prok Jánost* 3 hónapi fogházra, a dr. *Teichner* által védett *Gallik Jánost* egy évi börtönre ítélte. Előbbi jogerős, utóbbi felebbezett.

Halálos földomlás. A Rimaszombat—poltári h. é. vasutépítési munkálatoknál *Cseres* mellett f. hó 8-án reggel 7 órakor halálos baleset történt. *Naroda György* poltári 26 éves napszamos a föld fejtést a részére kijelölt helyen megkezdte, azonban munkaközben elhagyta helyét s 2—3 lépéssel tovább lépett. E közben a földből mintegy 60—80 kgr. súlyú rész levált az alacsony partu bevágási oldalban lezuhant és *Narodenek* fejét, nyakát, és felső testét maga alá temette, úgy hogy néhány pillanat alatt kiszenvedett a szerencsétlen ember. Az esetet bejelentették a bíróságnak, a kir. ügyészség azonban a csendőri jelentés szerint gondatlanságot vagy mulasztást nem látván fenforogni f. hó 9-én a hulla eltemetését engedélyezte.

Szenné égett gyermek. Rimasimonyiban f. hó 7-én kora reggel *Danyi József* és családja eltávozott otthonról s a 3 éves *Kis Viktor* fiu felügyeletét a szomszédra bizta. A kis fiu valahol gyufát talált s a ház mellett lévő sertésólba ment, ott a szalmát meggyújtotta, mire lángot vetett a sertésólba s hasztalan kiáltozott a kis fiu segítségért, benn égett a sertésólban s csak teljesen megszenesedett holttestét vonszolták ki. A kir. ügyészség és a vizsgálóbíró a nyomozást elrendelte s a hullabonczolás f. hó 8-ikán ment végbe Rimasimonyiban dr. *Musotter Miklós* vizsgálóbíró és dr. *Zehery István* kir. törvényszéki orvos részvételével.

Alkohol-napot tartottak mult vasárnap, folyó hó 5-én *Forgácsfalán* az iskolai növendékek *Jókóvy Emil* ottani derék tanító és *Cservenka János* népszerű plébános közreműködésével. Helyszüke miatt most a beküldött tudósítást nem közölhetjük.

„**Tárogató hangok**” czimvel *Gáspár János* rimaszécsi tanító — a tanítói internátus javára — négy magyar nótát nyomtatott ki *Pogány István* tanfelügyelőnek ajánlva. Ára 1 korona 8 fillér.

Dalestély. A dombosmezői ág. hitv. ev. iskola a mai napon saját tantermében táncmulatsággal egybekötött dalestélyt és műkedvelői előadást rendez a gömörmegyei tanítói internátus javára. Belépő-díj 1 korona. Kezdeté este 6 órakor. A program 12 pontja nagy részben magyar hazafias darabból áll.

Gyógyszertári helyiségemet és gyógyszerháram berendezését átalakítottam. A munkálatok ideje alatt folyó évi május hó 20-tól kezdődőleg a gyógyszerház jelenlegi helyével szemben az **Erzsébet-téren felállított ideiglenes helyiségben** lesz elhelyezve. A gyógyszerek kiszolgáltatása ezen idő alatt is zavartalanul fog történni.

Geduly Géza, gyógyszerész.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel értesitem Rimaszombat és vidéke vevőközönségét, hogy kárpitos, paplanos és diszító műhelyemet *Koháry-utca* 27. szám alól **május hó 1-től Rákóczi-ut 22. szám** alá — a régi gimnázium épületébe — helyeztem át; valamint tudatom azt is, hogy a „Rimaszombati Szövetkezett Asztalosok Butorraktárába” czégtársul beléptem, miért is módomban van az igen tisztelt vevőközönségnek a legmesszebbmenő igényeit is kielégíteni.

Szíves pártfogást kér:

Izsák Sándor,

kárpitos, paplanos és diszító.

Korcsma és Boltépület Bérbeadása.

Fazekaszsaluzsány község korcsma- és boltépülete 1912. évi július elsejétől kezdve öt és fél évre **folyó hó 30-án délután 3 órakor** a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen bérbe fog adatni. Kikiáltási ár 2000 korona. Bánatpénz 1000 korona. Egyéb feltételek az osztrák körjegyzőségénél és a bírónál tudhatók meg. **Az előjáráság.**

Fürdő megnyitás!

A várgedei gyógyfürdőt

1912-ik évi május hó 12-én vasárnap

ezigányzene mellett ünnepélyesen megnyitom.

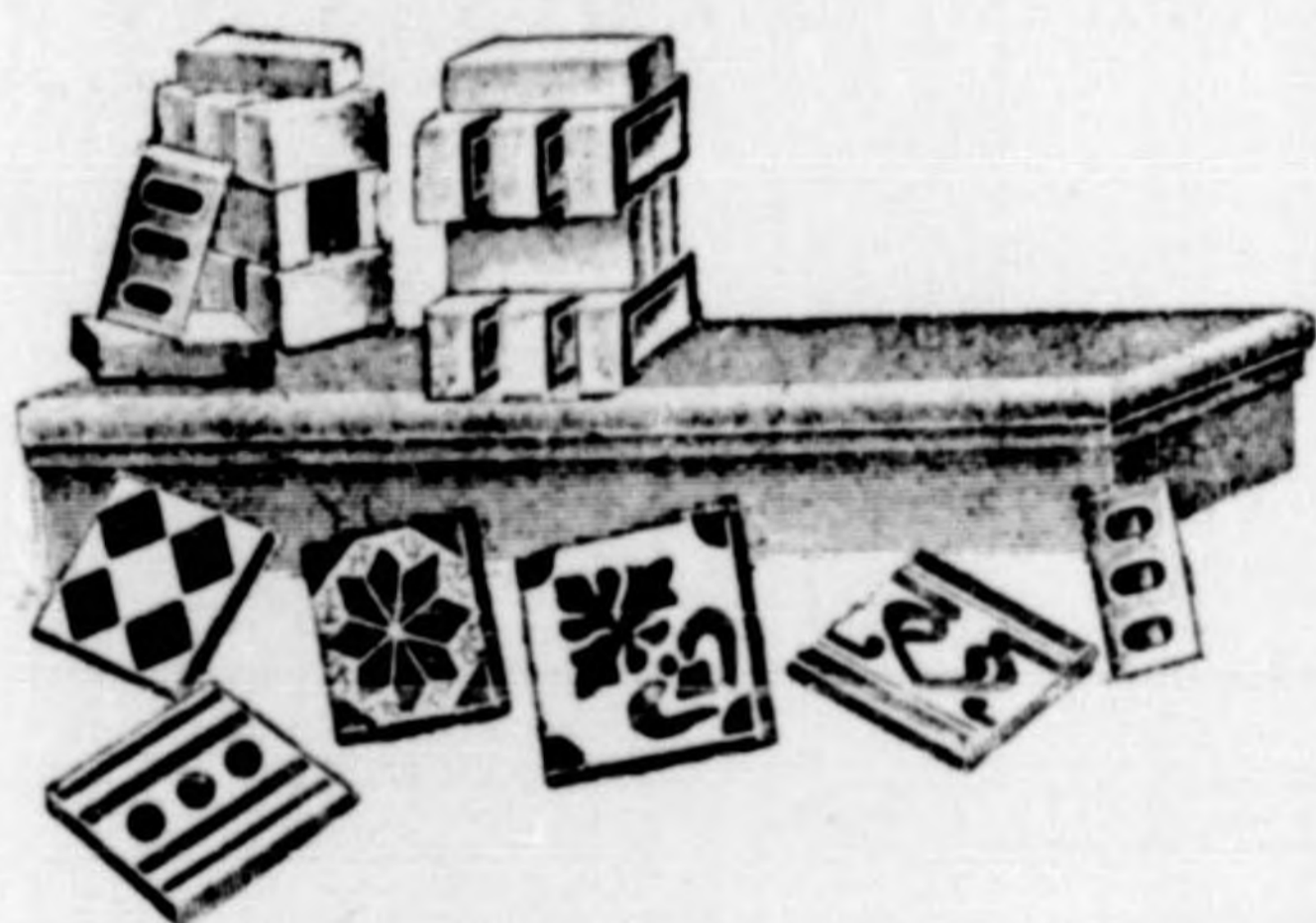
Egyben van szerencsém értesíteni a mélyen tisztelt közönséget, hogy a fürdővendégek ellátásáról **a mai kornak megfelelő vendéglős** gondoskodik.

Teljes tisztelettel:

KOHN ALBERT,
fakereskedő és fürdő-tulajdonos.

Czementárú-ipar RIMASZOMBATBAN.

Ajánlom saját gyártmányú **czement- és műkölapjaimat**, természetes-, egy- vagy többszínű, sima mozaik vagy relief-kivitelben, egyszerű és diszes mintázatokban. Kiválóan alkalmasak: **előszobák, folyosók, konyhák, fürdőszobák, klozetek, hentes- és mészáros-üzletek, templomok, nyilvános épületek stb padlójának és falának burkolására;**

gyalogjárók, utcái járdák, kapubejárók stb. készítésére.

Kifogástalan minőség! Olesó árak! Nagy választék! Elvállalom **vasbetetes műkölépcső-fokok** szállítást fix rendelésre. Készleten tartok **kéményköveket, kéményfedőket** és 0,5 m²-es **hornyolt czement-beton lapokat** 5 cm. vastag választófalak készítésére.

KONKOLY ISTVÁN, mérnök.

Közelebbi felvilágosítást

TÓTH BÉLA építész nyújt.

Valaszky Rezső

óra- és ékszerüzletében
egy jó házból való fiu
tanulóul felvétetik.

Eladó szikvizgyár.

Egy teljesen jó állapotban levő szikvizgyár, 7-800 drb üveggel felszerelve — eladó. — Értekezhetni: **Dr. Borszédi Armin** orvossal Feleden. 3-4

Új fehérneműtisztító intézet.

Alulirott tisztelettel hozom a n. é. közönség szives tudomására, hogy Rimaszombatban, **Hunyady-utca 23. sz.** alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

fehérneműtisztító intézetet nyitottam.

Elvállalok minden e szakba vágó munkát, u. m. férfi inget, gallért, menyasszonyi kelengyékét és üzleti adjusztirozásokat stb. A n. é. közönség nagybecsű pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel: 2-3

KMOSKO LAJOS.

Meghívó.

Miután a folyó hó 8-ik napjára összehívott rendkívüli közgyűlés nem volt határozatképes, az alapszabályok 57. és 58. §§ ai értelmében a

Tornaljai Takarékpénztár

folyó évi május hó 23-ikán délelőtt 9 órakor saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényesek oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy ezen közgyűlés a megjelölt részvényesek és a képviselt részvényekre való tekintet nélkül fog határozni.

Tárgysorozat:

1. Alaptőke felemelése.
2. Az alapszabályok módosítása.
3. Alapszabályszerű indítványok.

Tornalja, 1912. évi május hó 8-án.

Az igazgatóság.

Árverési hirdetmény.

A Rimaszombati Takarékpénztárban az 1912. év április 30-ig ki nem váltott s meg nem hosszabbított arany-, ezüstmű s értékpapírok-ból álló kézi zálogtárgyak **folyó évi május hó 21-én d. u. 2 órakor** a kiküldött hatósági biztos jelenlétében fognak az intézet helyiségében nyilvános árverés útján eladatni.

Rimaszombat, 1912. május 6.

1-2 **Az Igazgatóság.**

Akar Ön

tartós, könnyű hajtású strapa

kerékpárt olcsón vásárolni?

ugy forduljon bizalommal

Valaszky Rezső

ujonnan megnyilt óra-, ékszer- és kerékpár-üzletéhez 11-4

Rimaszombatban.

Különlegesség új rendszerű dupla áttételes

hegymászó kerékpárokbán.

Nagy választék kerékpár alkatrészekben.

Régi kerékpárokat a legmagasabb árban beváltok vagy javításba elfogadok.

Hirdetmény.

230—1912. szám. Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t.-cz. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolci kir. törvény-széknek 1912. évi 2337. számú végzése következtében dr. Barta Jenő ügyvéd által képviselt Birnbaum Márkusz javára 289 K 54 fill. s jár. erejéig 1912. évi febr. hó 13-án foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 953 K 20 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, lóra hámok, fonal, zsákok, kender és vászonfélék nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíró-ság 1912. évi V. 79/3. számú végzése folytán 289 korona 54 fillér tökekövetelés, ennek 1912. évi január hó 15-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 127 korona 54 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Dobóczán alperesnél leendő megtartására **1912. évi május hó 21-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fog adatni.

A mennyiben az elérvezendő ingóságot mások is le- és felülfoglaltatták, azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszécs, 1912. május hó 4.

Kovács Géza. kir. bir. végrehajtó.

SOÓS GYULA és TÁRSA

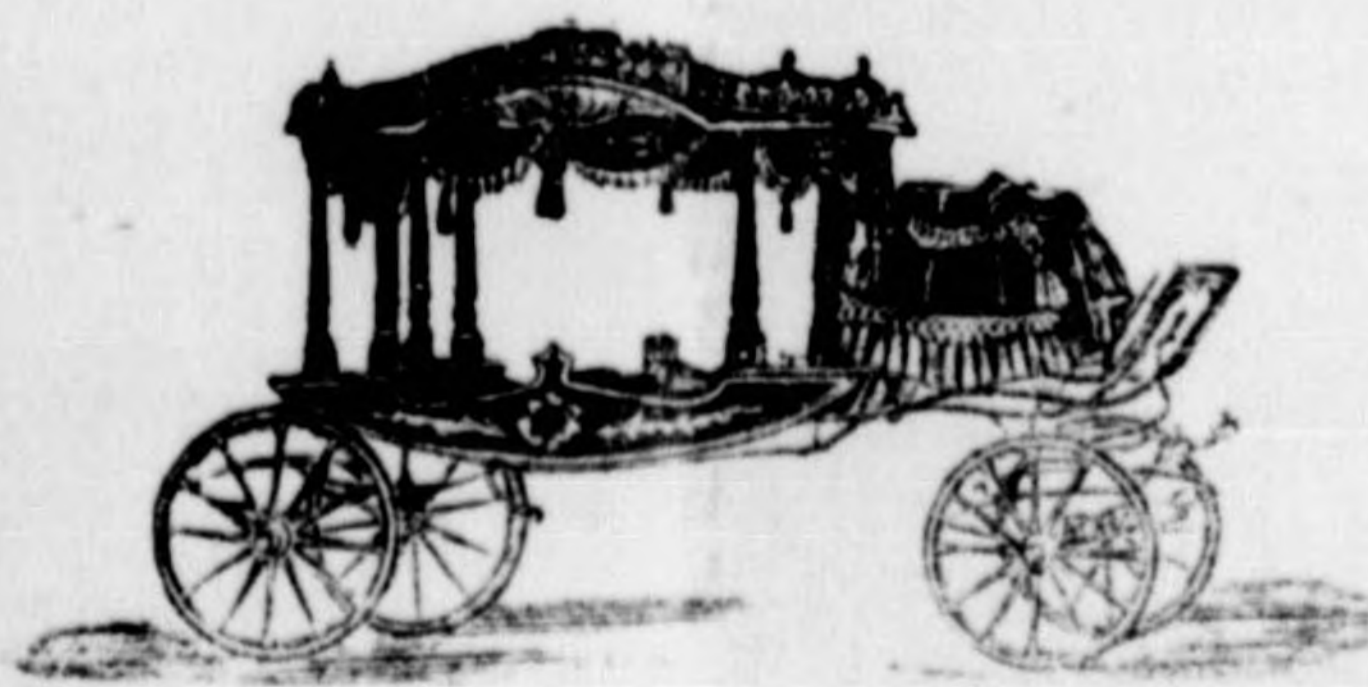
temetkezési vállalata Rimaszombat.

Állandóan nagy raktárt tart **ko-porsókban** u. m. fa, utánzott és valódi érezben.

Szemfedőkben: tarlatán, bobinett, selyem-illusion és selyemgázban.

Halotti lepedőkben: cambrie, szatén, atlasz és noblesz-selymekben.

Sirkoszorukban: bámulatra méltó nagy választék.

Ajánlkozik temetések rendezésére úgy helyben mint vidéken a legegyszerűbb kivitelől a legdiszesebb kivitelig. 5-6

Gyászjelentések elkészítése és azoknak szétküldése csupán önköltségi áron számíttatik fel.

Csetnekvölgyi Helyiérdekű Vasut Részv.-Társ.
30—1912. sz.

Meghívó

A Csetnekvölgyi H. É. Vasut R.-T.-nak

1912. május hó 22-én (szerda)
d. e. 11 és fél órakor Budapes-
ten, IV. Veres Pálné-utca 30.
szám alatt (I-ső em.) tartandó

rendes közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelen-
tése és az 1911-ik évi mérleg végleges meg-
állapítása.
2. Határozat a tiszta nyereség hova fordítása iránt.
3. Határozat az igazgatóság és felügyelő-bizot-
tság részére a felmentvény megadása iránt.
4. Az igazgatóság megválasztása 3 (három) évre
és tiszteletdíjának megállapítása ugyanannyi
időre.
5. A felügyelő-bizottság megválasztása egy évre
és tiszteletdíjának megállapítása ugyanannyi
időre. — Budapest, 1912. évi május hó 4-én.

— AZ IGAZGATÓSÁG.

Kivonat az alapszabályokból:

A ki szavazati jogát gyakorolni kívánja, köteles rész-
vényeit a le nem járt szelvényekkel együtt *Budapest*-
en: a „Magyar Általános Hitelbank“-nál (V., Nádor-u. 12. sz.)
vagy *M. Frankfurtban*: a „Dresdner Bank“-nál legkés-
őbb 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt letenni.
Az államkincstár, Gömör- és Kishontvármegye szavazati
jogukat a részvények letétele nélkül gyakorolhatják.
Minden 10 részvény egy szavazatra jogosít.

Árlejtési hirdetmény.

A Nagyrőcei Ágost. Hitv. Evang. Egyház

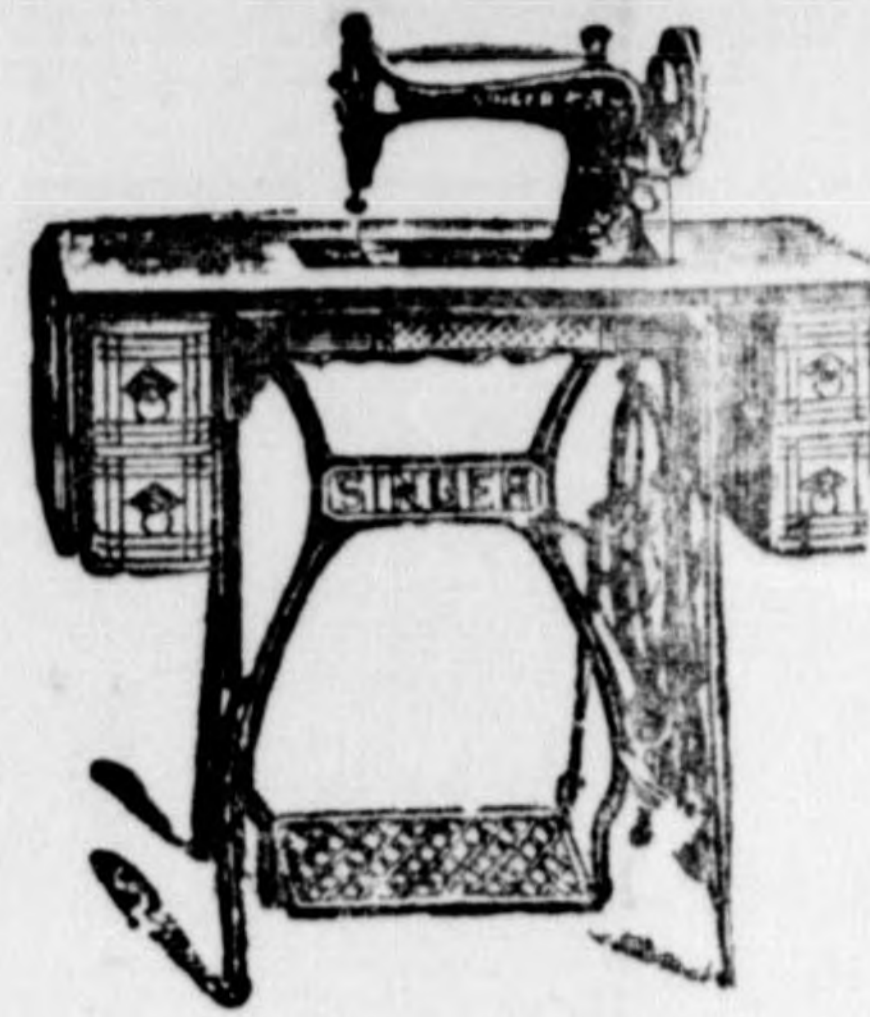
templomának eternittel és tornyának vörösréz-
zel való befedésére, valamint az ezzel összefüggő
egyéb munkálatokra ezennel nyilvános pályá-
zatot hirdet. Ezen összes munkálatok költségveté-
sileg 24987 korona 5 fillérben vannak előirányozva.

Felhívtnak mindazok, kik ezen munkálatok
elnyeréséért pályázni óhajtanak, hogy zárt és
lepecsételt pályázati kérvényeiket a nagyrőcei
ág. hitv. evang. egyház lelkészi hivatalához
folyó hó 25-éig bezárólag nyujtsák be,
mert a később érkező ajánlatokat nem fogjuk
figyelembe venni. A kérvényhez bánatpénzül
az előirányzati összeg 10 százaléka melléklendő
készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban.

Az előirányzati költségvetés és a részletes
pályázati feltételek a lelkészi hivatalnál bármikor
megtekinthetők.

Nagyrőce, 1912. május 8.

Az egyház elnöksége.

TALPRA MAGYAR!

Hi az ÖZV. ENYEDI MIKSÁNÉ óra-, ékszer-,
varrógép-, kerékpár- és tajték-áru üzlete.

Esküszünk, esküszünk, hogy máshova nem megyünk, csak oda,
mert ott olesón és jót vehetünk.

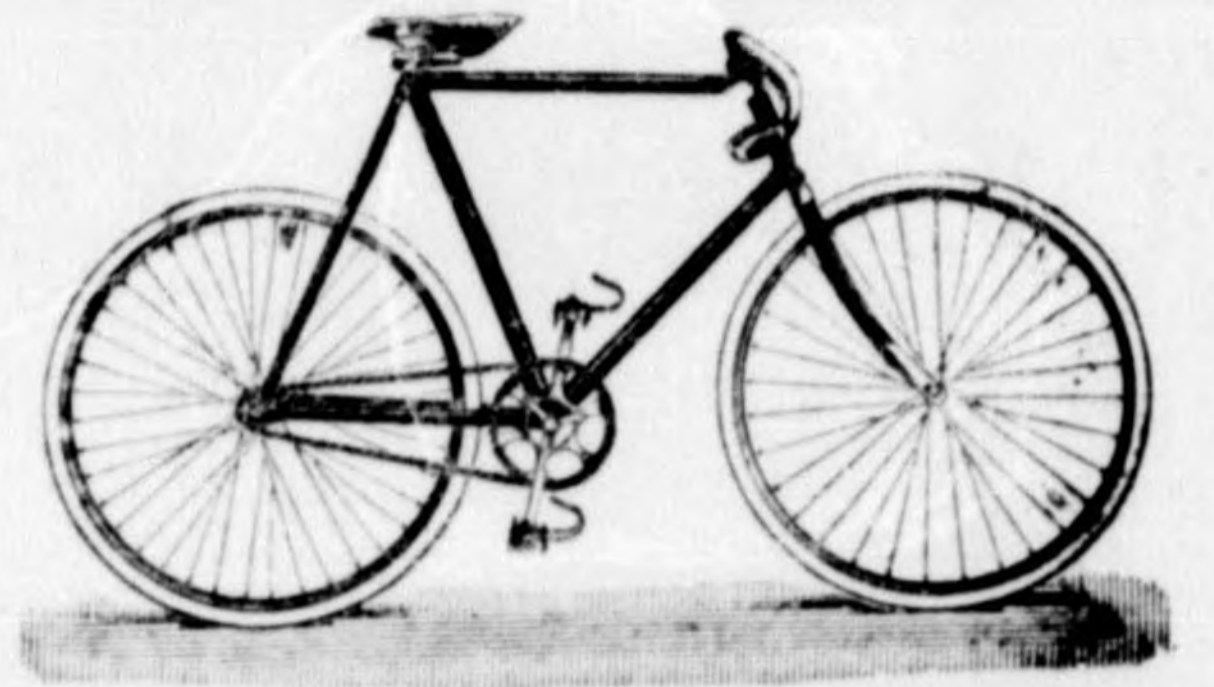
Órákat 5 koronától feljebb, ékszereket 3 koro-
nától feljebb, családi varrógépet 54 koronától

feljebb, erős uti kerékpárt 110 koronától feljebb kaphat:

ÖZV. ENYEDI MIKSÁNÉ

óra-, ékszer-, varrógép-, kerékpár-
és tajtékáru üzletében

RIMASZOMBAT. (Hungária épület).

Eladó széna-, szalma- és kerítésoszlopok. :-:

Ajnácskőn eladó és alulirt tulajdonosnál
megtekinthető egy kazal — mintegy 250
mázsa — **előszéna**, ugyanannyi **árpa**-
és **buzaszalma**, 30 öl **tőrek**, vala-
mint 400 db. 2 méteres **kerítésoszlop**
együtt vagy részletekben is, míg a kész-
let tart.

MARGULIT GYULA.

Pályázat napidijas állásra.

A rimaszombati munkásbiztosító Pénz-
tárhoz — napi 2 korona kezdő fizetéssel —
napidijas azonnal felvétetik. Csakis iro-
dai gyakorlatot igazoló, a tót és német
nyelvet beszélő, továbbá a gépirásban
jártas, 30 éven alóli életkorú pályázók
ajánlatai vétetnek figyelembe.

Rimaszombat, 1912. május 7.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

A „Miskolczi Hitelintézet“ áru- és terményraktáraiban az ez idei

XX-ik évi gyapjuvásár

beraktározással egybekötve 1912. június hó 12. napján tartatik.

Részletes felvilágosítással szivesen szolgál:

1—3 A Miskolczi Hitelintézet Részvénytársaság Igazgatósága.

Utánnomás nem díjaztatik.

Kartelen kívül.

Kartelen kívül.

Biztosítás!

A jégbiztosítási idény alkalmából van szerencsém a t. gazdaközönség
figyelmét felhívni, az általam képviselt elsőrangú kartelen kívüli képví-
seleteimre, ugymint:

Jégbiztosításon kívül állatbiztosításokat, valamint
Állatok és külön állat-járvány biztosításokat,
Tűz- és Gazdasági törzsbiztosításokat,
Üvegbiztosításokat,

Életbiztosításokat,
Nép- és gyermekbiztosításokat orvos és orvosi
vizsgálat nélkül,
Baleset biztosításokat,

Szavatossági biztosításokat

a legelőnyösebb díjak és feltételek mellett eszközök. — Felvilágosításokkal szivesen szolgálok s vagyok
teljes tisztelettel:

KOHN ALBERT,

rimaszombati fakereskedő, a „BERLINI VIKTÓRIA“ vezérügynöke.

2—2

Kartelen kívül.

Kartelen kívül.